

TESTNET NIEUWS

Vereniging TestNet, p/a Fuut 11, 3626 CR Kockengen
www.testnet.org secretaris@testnet.org

Van de redactie

Door Meile Posthuma

tnn@testnet.org

Alweer de vierde TNN in de hele mooie TestNet jaar. 10 jaar bestaan en 1000 leden hebben en 10 evenementen organiseren. Deze TNN sluit het jaar af met wat gebruikelijke zaken, zodat iedereen weer in wat rustiger sferen kan komen met de kerst voor de deur. Lekker bij de kerstboom de TNN lezen waarin alweer de data staan voor de evenementen van 2008! Verder een kort interview met ons 1000ste lid en verschillende boekbesprekingen. De redactie wil vanaf deze plek nog eens iedereen bedanken die hebben bijgedragen aan TestNet Nieuws dit jaar. Ga dus maar lekker onderuit zitten en geniet weer van deze TNN.

De redactie wenst alle TestNet-leden fijne feestdagen en een gezond 2008 toe.

10 jaar

Van de Voorzitter

Door Bob van de Burgt

voorzitter@testnet.org

1000 leden!

1000 leden voor TestNet is een feit! Het is ons gelukt om in ons lustrumjaar dit mooie aantal te halen. Op 19 november heeft TestNet dit heugelijke feit gevierd met een door het NBC aangeboden glas champagne.

IN DIT NUMMER

Van de redactie	1
Van de voorzitter	1
Van de evenementencommissie	2
NBC bedankt!	4
Boekbespreking 'TestGrip'	4
Boekbespreking 'Agile Testen'	6
Boekbespreking 'De projectsaboteur'	7
Vragen aan het 1000 ^{ste} TestNet-lid Hans Delprat	8
5 Vragen aan	9
TestNet evenementen	11
De dag van	13
Known Errors	15
EuroSTAR nieuws	15
BNTQB	15
Evenementen	16

TestNet Nieuws verschijnt eenmaal per kwartaal. Kopij aanleveren per e-mail aan de redactie. Het is niet toegestaan om de nieuwsbrief of delen eruit zonder bronvermelding over te nemen.

Ons 1000ste lid, Hans Delprat, was de gelukkige winnaar van een EuroStar vrijkaartje.

Lees alles over Hans in het interview met hem in deze TNN.

Het lustrumjaar is bijna ten einde en ik kijk er met zeer veel plezier op terug. 10 zeer goed bezochte evenementen met interessante onderwerpen, een

Colofon

Redactie

Hein Baan
Hylke ten Cate
Meile Posthuma
Johan Vink
tnn@testnet.org

Bestuur

Bob van de Burgt
Hans van Loenhoud
Han Toan Lim
Meile Posthuma
Michiel Vroon
Bart Watertor

Voorzitter

Vice-voorzitter, 2e penningmeester & secretaris
Penningmeester
Informatievoorziening & Beheer
Evenementen & Thema-avonden
Marktverkenning & Werkgroepen

mooi TestNet lustrumboek en 1000 leden.

Daar kunnen we met z'n allen trots op zijn!

Het aantal evenementen in dit lustrumjaar is zo goed bevallen dat de evenementcommissie er volgend jaar weer 10 gaat organiseren. Volgend jaar dus weliswaar geen lustrum, maar zeker wel feest. Ik kijk nu al uit naar 2008!!

Prettige feestdagen en tot volgend jaar!

---

10 jaar

Van de evenementencommissie

Door Michiel Vroon
evenementen@testnet.org

Binnen TestNet spelen de thema-avonden en evenementen een belangrijke rol. Ze worden door veel leden regelmatig bezocht en de waardering voor de inhoud is over het algemeen zeer groot. De huidige ledengroei heeft zijn weerslag op de bezoekersaantallen. Een themavond wordt tegenwoordig gemiddeld door 100 mensen bezocht en op het najaarsevenement hadden we zelfs meer dan 500 bezoekers. Het zijn aantallen waarmee de toegevoegde

waarde van deze avonden en evenementen duidelijk wordt weergegeven. Bovendien geeft het de evenementencommissie continu nieuwe energie om weer nieuwe dingen te organiseren.

Natuurlijk brengen deze bezoekersaantallen uitdagingen met zich mee. Hiervoor proberen we als evenementcommissie steeds weer oplossingen te vinden die ons, de leden en de vereniging kunnen dienen. Zo zijn we dit jaar begonnen met het doorvoeren van het nieuwe aanmeldsysteem. Bezoekers kunnen zich alleen nog maar aanmelden via de website van TestNet. De bevestiging van deze aanmelding wordt dan automatisch verstuurd tenzij anders vermeld. Dit bespaart de evenementencommissie de intensieve en tijdrovende handmatige verwerking van de aanmeldingen.

In 2008 willen we de volgende stap zetten in het stroomlijnen van de aanmeldingen. Een steeds groter probleem bij de thema-avonden zijn de zogenaamde 'last-minute' aanmeldingen. Het komt regelmatig voor dat we vlak voor de thema-avond nog de vraag krijgen of mensen zich kunnen aanmelden. Soms zelfs nog tot twee uur (!!) voor aanvang. Natuurlijk waarderen we dit enthousiasme maar het stelt ons steeds weer voor de uitdaging in te schatten hoeveel bezoekers komen. Dit laatste is van belang bij het reserveren van de maaltijden en schatten van de benodigde ruimte. Daarom willen we in 2008 beginnen met een uiterste inschrijfdatum. Deze zal tot drie werkdagen voor de avond of evenement liggen.

Daarnaast gaan we als evenementencommissie de bezoekersregistraties van de avonden regelmatig tegen het licht houden. We merken namelijk ook dat het aantal 'no-shows' (mensen die zich wel hebben aangemeld maar niet komen opdagen) groter wordt. Natuurlijk kan het een keer gebeuren dat je door omstandigheden niet kan komen maar steeds vaker zien we het gebeuren dat mensen gewoon niet komen. Dat is zonde want hier is wel eten voor gereserveerd en dus betaald. Door het doorlichten van de registraties gaan we onderzoeken of dit een gedrag is wat wordt vertoond door alle leden van TestNet of beperkt blijft tot een kleine groep. In dat laatste geval zal het bestuur deze leden hierop aanspreken.

Als laatste onderwerp rond de aanmeldingprocedure wil ik benadrukken dat het lidmaatschap van

TestNet strikt persoonsgebonden is. Dit betekent dus dat je als lid niet iemand anders naar een thema-avond kunnen sturen op jouw nummer. Ook hier zien we de trend ontstaan dat bezoekers gebruik maken van een nummer van iemand anders. Dit moeten we dan strenger controleren bij aanvang van het evenement en dat leidt tot vervelende situaties. Naast het feit dat er vertraging ontstaat moeten we bezoekers weigeren aan de deur tenzij ze bereid zijn te betalen.

De kosten voor het jaarlijks lidmaatschap van TestNet is een laag bedrag als je het in relatie ziet met wat je er voor kan krijgen. Dit kan alleen zo blijven wanneer iedereen zich aan de regels houdt. Met meer dan 1000 leden worden deze regels steeds belangrijker en ik wil dan ook ieder oproepen hier het komende jaar van 2008 aandacht aan te besteden.

Hoe ziet het programma van 2008 er dan uit? Belangrijk uitgangspunt voor 2008 is dat we wederom elke maand, met uitzondering van de zomeravonden juli en augustus, een thema-avond of evenement willen organiseren. Op dit moment hebben we volgende data (onder voorbehoud) gepland staan:

- Thema-avond januari
- Thema-avond dinsdag 26 februari -
Thema avond werkgroepen
- Thema-avond donderdag 27 maart
- Thema-avond maandag 21 april
- Thema-avond dinsdag 20 mei -
EuroSTAR mini-event
- Voorjaarsevenement maandag 30
juni
- Najaarsevenement dinsdag 16
september
- Thema-avond donderdag 23
oktober
- Thema-avond woensdag 19
november
- Thema-avond dinsdag 16 december

Noteer deze data alvast in je agenda. We zijn van mening dat we volgend jaar er weer in zullen slagen een gevarieerd en interessant programma aan te bieden aan de leden van TestNet. We hopen jullie dan ook weer te ontmoeten op één van de avonden om onze gezamenlijke interesses rond het vakgebied testen te delen.

Namens de evenementencommissie.

---

10 jaar

NBC bedankt!

Door Michiel Vroon
evenementen@testnet.org

Tijdens de thema-avond van 19 november hebben we ons 1000ste lid begroet! Het NBC heeft TestNet

gefeliciteerd met dit heugelijk feit in de vorm van een glas champagne voor elke bezoeker. Het NBC is al jaren de thuishonk voor TestNet. De professionele samenwerking resulteert in de thema-avonden en evenementen die zo gewaardeerd worden door de leden. Met deze felicitatie zet het NBC deze samenwerking op een prettige manier kracht bij. NBC bedankt!

---

10 jaar

Boekbespreking 'TestGrip'

Rik Marselis, Chris Schotanus, Iris Pinkster, Jos van Rooyen

LogicaCMG

ISBN 978 90 9022167 0

www.testgrip.com

Door Hylke ten Cate

Hylke.ten.cate@planet.nl

Rik Marselis, Iris Pinkster, Jos van Rooyen en Chris Schotanus hielden op 31 oktober in de Aviodrome in Lelystad een nieuw boek ten doop: "Testgrip". Het gaat over testbeleid, dat een

sluitstuk moet worden van achtereenvolgens test tooling en – hulpmiddelen, testmethode en testmanagement

Het testbeleid hangt nauw samen met bedrijfsstrategie en de daaronder liggende beleidsvormen als ICT- en kwaliteitsbeleid.

De vier schrijvers zijn allemaal medewerkers van LogicaCMG. In dat kader is dit boek van ruim 100 pagina's te beschouwen als het sluitstuk van een trilogie die begint met TestFrame en risico- en requirement gebaseerd testen (RRBT).

Vooraan in het boek wordt de stelling van Böhm genoemd, die terecht beweert, dat de herstelkosten exponentieel toenemen naarmate een fout later ontdekt wordt.

Om testbeleid te doen verankeren pleiten de schrijvers vooral voor een top-down benadering, zodat testbeleid niet een stokpaardje van sommigen laag in de organisatie wordt. Testbeleid kan bij top-down benadering beter

vertaald worden in een testorganisatie. In de gedachten van de schrijvers heeft de bedrijfsstrategie van doen met kwaliteits-, ICT- en testbeleid. Deze soorten beleid hebben een wisselwerking en voeden samen de testorganisatie.

Bij de opzet van een testorganisatie dient rekening gehouden te worden met drie archetypes van organisatie: projectorganisatie, staforganisatie en lijnorganisatie. Van alle drie worden sterke en zwakke punten genoemd. Uiteindelijk wordt een hybride vorm aanbevolen voor een volwassen testorganisatie.

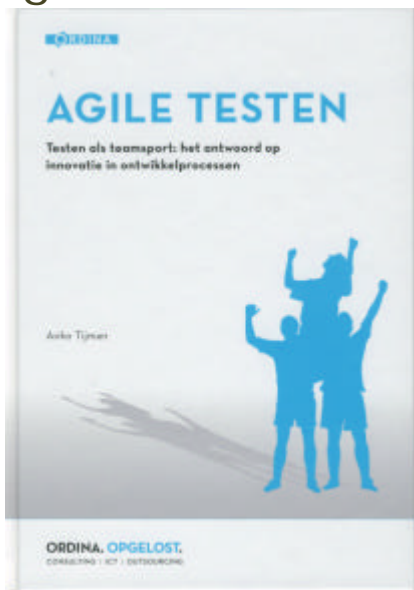
Ook wordt het V-model aangehaald om de samenhang tussen ontwikkelen en testen duidelijk te maken. En passant wordt gesteld, dat iteratieve ontwikkeling eigenlijk op het V-model is terug te voeren.

In het laatste hoofdstuk gaan de schrijvers in op nieuwe ontwikkelingen als out sourcing en off shoring. Dat leidt tot een pleidooi voor invoering van een vijftal quality gates in het V-model. Een quality gate bestaat uit exit- en entry criteria.

Voor de verdere uitwerking van Testgrip is een website ingesteld www.testgrip.com.

Het boek geeft zeer waardevol inzicht over testbeleid en -organisatie. De pretentie, dat Testgrip het handboek voor testbeleid zou zijn, is echter toch wel wat hoog gegrepen. Per slot van rekening 'De bank' bestaat ook niet meer.

Boekbespreking 'Agile testen'

Anko Tijman
Anko.tijman@ordina.nl

Door Johan Vink
johan.vink@sogeti.nl

Afgelopen voorjaar is "Agile testen" verschenen. In deze publicatie geeft Anko Tijman zijn visie op het testen in een agile ontwikkel omgeving.

Ik heb "Agile testen" met plezier gelezen. Het pleidooi voor samenwerking, eenvoud en flexibiliteit spreekt me bijzonder aan. Veel van de voorbeelden en tips die Anko geeft herken ik uit mijn eigen praktijk en zie ik toegepast worden door andere test professionals (ook in niet agile projecten). Het sterke aan "Agile testen" is dat het ingaat op de competenties waarover de moderne tester moet beschikken om succesvol te kunnen bijdragen aan ontwikkeltrajecten. Dit onderwerp is andere vakliteratuur vaak onderbelicht.

"Agile testen" is voor een tester die voor het eerst binnen een agile project gaat werken bijzonder nuttig om te lezen, het geeft een goed beeld van de agile ontwikkel aanpak en de "mindset" die nodig is om goed te functioneren en aan het succes van het project te kunnen bijdragen.

Aan de andere kant gaat het boek maar heel oppervlakkig in op de testaanpak binnen een agile project. De zaken die aan bod komen gaan niet verder dan aanpassingen op al bestaande methoden en technieken. Persoonlijk vind ik dat een gemiste kans.

In het boek lees ik in elk hoofdstuk statements over typerende kenmerken van traditioneel testen. Al lezende krijg ik hier het idee dat volgens de schrijver traditioneel testen staat voor een dogmatische, starre, autistische manier van werken. Persoonlijk zou ik dat niet als typerend voor traditioneel testen willen bestempelen. Ik ben van mening dat zowel een agile aanpak als een meer traditionele aanpak twee verschillende gereedschappen zijn die in dezelfde gereedschapskoffer kunnen liggen. De tester kiest die gereedschappen die het beste passen bij de ontwikkelaanpak die is gekozen. Adaptief en flexibel als de moderne tester moet zijn!

TMap wordt in het begin van het boek als de standaard methode voor het testen in een waternal ontwikkelomgeving gepositioneerd. Een aantal jaren geleden was dat misschien terecht maar de schrijver gaat hier voorbij aan het feit dat ook TMap in de laatste jaren is door ontwikkeld. In TMap Next wordt juist het adaptieve karakter van TMap als een van de essenties benadrukt.

Boekbespreking

'De projectsaboteur'

Over het voorkomen van succes

Jeroen Gietema & Dion Kotteleman

Uitgeverij Scriptum

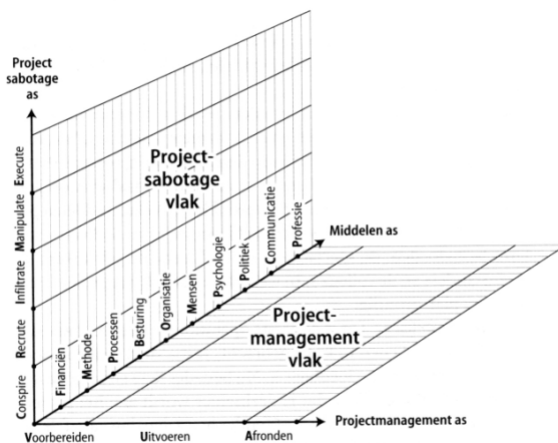
ISBN 978 90 5594 533 5

www.scriptum.nl

www.projectsaboteur.com

Door Meile Posthuma

tnn@testnet.org

Op het ogenblik dat je deze titel tegenkomt in een vakblad is direct je

nieuwsgierigheid gewekt, temeer daar beide auteurs ook bekend bij je zijn.

In eerste instantie vraag je jezelf af, waarom een boek schrijven om een project te saboteren? Maar daar kom je al gauw achter. Het blijkt namelijk dat in een wereld van methoden, technieken en hulpmiddelen er één ding echt ontbreekt. Er is nergens een methode om een project op efficiënte, effectieve, maar vooral op professionele wijze te saboteren. Allereerst maar even een stukje etymologie.

Het woord saboteur is ontstaan tijdens de industriële revolutie toen werknemers hun klomp (=sabot in het Frans) in de nieuwe weefmachines wierpen om deze bij noodgevallen onmiddellijk te stoppen. Het woord kreeg zijn huidige betekenis toen de methode werd gehanteerd om de concurrentie dwars te zitten.

Nu dit duidelijk is, gaan we door naar de volgende stap. We hebben een model nodig voor sabotage die gekoppeld is aan de de facto project management aanpak Prince2. Crime1 is dit model:

Conspire
Recrute
Infiltrate
Manipulate
Execute

In onderstaand plaatje staat dit model gekoppeld aan Prince2 met de daarbij behorende hulpmiddelen die de saboteur ter beschikking staan.

Zoals het een goede methode betaamd, is er ook een intake checklist voor de saboteur om te verifiëren of hij/zij wel uit het goede hout gesneden is.

In het boek wordt dieper in gegaan waarom je zou willen saboteren, handvatten voor de saboteur, de verschillende projectrollen van de saboteur en natuurlijk de kongsi's die mogelijk zijn tussen de verschillende saboteurrollen.

Het is een leuk en interessant boek om te lezen en natuurlijk zal ik de plot niet verraden. Wat wel een gemiste kans van de auteurs is, is het feit dat bij de rol van specialist niet de tester genoemd staat. Waarschijnlijk hebben ze een zeer positief beeld van ons als testers en zien zij ons toch meer als medestander. Echter als tester hebben wij toch ook een licht destructieve rol die wij voor de volle honderd procent kunnen benutten. Denk bv. aan:

1. Requirements dienen 100% SMART te zijn voordat er aan een ontwerp gedacht mag worden. Geheid dat geen project meer start
2. De acceptatieomgeving dient 100% productie-like te zijn, weinig acceptatie dus.

Lijkt me dus iets voor CRIME2

Daar er een duidelijk beeld gegeven wordt van alle saboteuracties, kunnen we natuurlijk ook direct de tegenactie plannen om het project toch tot een succes te maken.

---

10 jaar

Vragen aan het 1000ste TestNet-lid Hans

Delprat

(hans.delprat@sogeti.nl)

Door Meile Posthuma

tnn@testnet.org

HANS, ZIT JE AL LANG IN HET TESTVAK?

Ja ik zit al langer in het QA & testvak in 1999 begonnen bij Iquip kwaliteit zorg en testen. Een groot aantal opdrachten gedaan op beide vlakken en in 2004 in de testautomatisering gerold. Hierbij breng ik mijn ervaringen van voor 1999 en daarna samen.

Voor 1999 ben ik als programmeur/syteemontwerper / enz. bij een klein bedrijf bezig geweest en heb toen al collegiaal reviews in gevoerd.

WELKE ROL HEB JE BINNEN TESTEN?

Op dit moment ben ik consultant testautomatisering.

HAD JE ENIG IDEE DAT JE WEL EENS HET 1000STE TESTNET-LID ZOU KUNNEN WORDEN?

Nee, ik had al een tijd het idee dat ik lid wilde worden, en had even tijd en schreef me in zonder te zien dat deze actie liep.

WAT WAS JE MOTIVATIE OM LID TE WORDEN VAN TESTNET?

Ik vind het belangrijk met vakgenoten te praten en netwerken, ook buiten Sogeti om. Daar is TestNet een goede plek voor. Ook is het prettig om te zien waar Testend Nederland mee bezig is aan 'nieuwe' ontwikkelingen.

WAT ZIJN JE VERWACHTINGEN VAN TESTNET DE KOMENDE JAREN?

Een aantal goede evenementen waar ik en andere wat aan hebben. En een stuk uitbreiding van mijn netwerk.

HOE VOELDE HET OM OP DE THEMA-AVOND IN HET ZONNETJE GEZET TE WORDEN?

Is wel even gek om op deze manier in het zonnetje te komen. Helemaal om dat ik die dag een wat rare dag had waar veel op gebeurde.

WELKE ONDERWERPEN HEBBEN JE GROOTSTE AANDACHT TIJDENS EUROSTAR?

Een greep uit het programma zou zijn: Test Environments, SOA testing, Testautomatisering, Security Testing, ...

Maar ik heb nog niet mijn hele programma bepaald, welke tracks wanneer.

5 vragen aan:

Door Rob van Gestel

rob.van.gestel@tmc.nl

Functie: Software Test Engineer

IK VIND TESTEN EEN LEUK VAK WANT:

Testen is een relatief jong vakgebied. Steeds meer bedrijven zien in dat een goed test- en kwaliteitsproces van levensbelang is voor het maken van software. Zeker als deze software key is voor de producten die een leverancier aanbiedt aan de markt. Testen wordt daardoor ook steeds vaker gezien als een onmisbare schakel in de totale software development. En gelukkig wordt deze visie ook steeds vaker door projectmanagers en hoger management ervaren. Zij zien steeds vaker in dat er veel productrisico's zijn waarover zij een beslissing moeten

nemen. Testen is daarbij natuurlijk een verschrikkelijk goed instrument, zeker als het gebaseerd is op een goed en gedegen test process. En dat is het mooie van het testen. Ik vind het geweldig om bezig te zijn met kwaliteit van producten creëren van testbewustzijn binnen een organisatie zodat testen ook wordt gezien als iets dat gewoon moet gebeuren.

HET GROOTSTE MISVERSTAND OVER TESTEN IS:

Pffff... Volgens mij zijn er helaas nog te veel misverstanden over testen. Wat Bart Bouwers in de vorige uitgave van TestNet ook al aangaf, testen wij geen kwaliteit in een product. Maar nog een klassieker die vaak geroepen wordt is: "Het aantal gevonden fouten is te hoog! Waarom stoppen we niet met testen." Van dit soort uitspraken krijg ik spontaan kippenvel. Vaak wordt deze opmerking in een humoristische manier gebracht. Maar het feit dat ik dit naar mijn mening te vaak hoor in projecten, zegt me dat sommigen het echt menen! Dit is een opmerking van mensen met oogkleppen, die niet willen inzien dat de kwaliteit van de software nog niet voldoende is. En wij als testers veranderen daar dan ook weinig meer aan. Wij constateren alleen feiten.

OVER 5 JAAR ZIE IK MEZELF IN DE FUNCTIE VAN:

Over 5 jaar heb ik mezelf verder gespecialiseerd in het testvak. Ik ben nog steeds werkzaam in de techniek omdat dat me verschrikkelijk boeit en ik maak me (nog steeds) sterk voor een verdere acceptatie en professionalisering van het vak testen,

in de breedste zin van het woord. Testen is dan al lang niet meer enkel het vinden van fouten maar er zal ook steeds meer geëist worden, door landelijke overheden en instellingen, dat een correcte bewijslast aanwezig is als een product vrijgegeven wordt op de markt. Zeker als veiligheidsoverwegingen een rol gaan spelen. Denk bijvoorbeeld nu al aan de strenge controles van de U.S. Food and Drug Administration (FDA) bij bedrijven die medische apparatuur in Amerika willen verkopen.

EEN TESTER MOET ZEKER BESCHIKKEN OVER DE VAARDIGHEID OF KENNIS OM:

Een tester is een allround professional. Ik ben van mening dat een goede tester zowel in technisch- als organisatorisch opzicht moet kunnen meepraten over zijn vakgebied. Hij moet de kennis en kunde hebben om technisch inhoudelijk te communiceren met technici evenals hetzelfde issue te vertalen in duidelijke, niet-technische taal richting de opdrachtgever. Dat wil zeggen, dat wij als testers de risico's van problemen in moeten kunnen schatten en zo vertalen, dat niet-technische mensen het begrijpen. Natuurlijk dient een tester ook over een kritische blik te beschikken en soms is een destructieve hersenkronkel mooi meegenomen. ;-)

IN DE TOEKOMST HOOP IK DAT BINNEN HET TESTVAKGEBIED ,,, IS VERANDERD, OMDAT

Ik hoop van harte dat steeds meer mensen het testvak als een uitdaging gaan zien. Dat ze gaan beseffen dat testen een professe is waar, zeker binnen nu en 5 jaar, enorme kansen en uitdagingen liggen. Maar waar ik

persoonlijk het meeste op hoop, is dat testers niet meer de status hebben van zeurpieten, mensen die alleen maar zorgen voor vertraging en die kost wat kost een software release willen tegenhouden. Wij als testers weten natuurlijk al lang dat het niet zo is, maar laten we dat ook met zijn allen uitdragen en deployen! Laten we met de hele test gemeenschap eens proberen om niet de schuld te krijgen als er teveel fouten in een product blijven zitten. We krijgen tenslotte ook geen pluim als er weinig tot geen problemen uit het veld komen. Laten we proberen uit te dragen dat product kwaliteit wordt bereikt door een goede en gezonde relatie tussen architecten, ontwikkelaars en testers die samenwerken in een gedegen proces. En, zoals Bart Bouwers vorige keer aangaf, dat testen geen garantie is voor kwaliteit en al zeker niet een taak is van enkel testers. Go testers! Do your job!

IK GEEF DE VRAAG DOOR AAN ....

Ik geef Erik Melssen de eer om volgende keer zijn kijk op het testvak te verwoorden. Ik heb een tijd met hem mogen samenwerken en Erik is een tester in hart en nieren waarvan ik erg veel geleerd heb. Erik neemt het vak erg serieus en voelt zelfs de software in zijn Renault Megane (buiten werktijd overigens ;-)) nog stevig aan de tand, om vervolgens bij de dealer het probleem te demonstreren. Is dat een tester of niet?"

Testnet evenementen

Thema-avonden 17/10 en 19/11

Door Hylke ten Cate

Hylke.ten.cate@planet.nl

Ook in oktober en november organiseerde TestNet een evenement in het NBC de Blokhoeve in Nieuwegein. Dit soort evenementen begint met een maaltijd, die gevolgd wordt door een aantal inleidingen. Deze evenementen mogen zich op een steeds grotere belangstelling verheugen van telkens ruim over 100 bezoekers.

De sheets, die tijdens de inleidingen gepresenteerd worden zijn op de website van TestNet te vinden.

17 oktober: SEPA (Single Euro Payments Area)

De "Single Euro Payments Area", waarmee het Eurobetalingsverkeer internationaal geregeld gaat worden vanaf 2008 werpt de schaduw vooruit. Banken zijn er druk mee bezig en de nieuwe software moet natuurlijk ook getest worden. Er waren op de avond een drietal inleidingen.

- SEPA Testing Framework door Rik Marselis;
- Welke specifieke aandachtspunten heeft een testtraject door Martijn Rijdsdijk;
- SEPA testen in de praktijk bij de Friesland Bank door Cor Balk en Jan Mollink.

De lezingen sloten goed op elkaar aan. Rik ging uitvoerig in op SEPA zelf en de verbindingen tussen banken. Hoe gaat het worden bij een internationaal incasso? Bij de andere lezingen kwam iets meer het testen aan de orde.

Rik Marselis

Tot het SEPA gebied horen de 27 EU-leden plus IJsland, Zwitserland en Liechtenstein evenals Noorwegen. Bij SEPA gaat het over gewone overboekingen en incasso, maar wel binnen het hele gebied en dus internationaal. Daarnaast zal een systeem voor creditkaarten en kassabetalingen van de grond moeten komen. De EU heeft daar een eisenpakket aan toegevoegd, zoals volautomatische overboeking binnen drie werkdagen.

Op korte termijn moeten alle banken in staat zijn betalingen via het SEPA-systeem te ontvangen. Daarnaast zal een toenemend aantal banken in staat moeten zijn betalingen te verrichten via het SEPA-systeem. Banken zullen daartoe hetzij directe verbindingen moeten hebben of via een intermediair werken.

De Europese organisatie achter SEPA heeft ook een Testing Framework doen uitgaan. Hierbij komen vooral functionaliteit en efficiëntie aan de orde.

Rik voerde, als coauteur van Testgrip, het V-model ten tonele, waarbij hij in het bijzonder inging op de acceptatietest met zelfs vier lagen van intern tot contact via een intermediair.

Dit alles leidde tot een andere betekenis voor SEPA:

Standardise specifications

Ensure seamless implementation

Perform testing

Adhere to the Schemes

Martijn Rijsdijk

Martijn ging vooral in op de testorganisatie van SEPA, zoals die door AtosOrigin wordt geïmplementeerd. Ook hier kwam het SEPA Testing Framework aan de orde. Achtereenvolgens ging hij de aandachtsgebieden na: Proces, Organisatie, Middelen en Mensen.

Cor Balk en Jan Mollink

De Friesland Bank is samen met de Rabobank en Van Lanschot bezig met de invoering voor zowel ontvangend als verzendend betalingsverkeer.

Voor het systeem is een Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system (TARGET) nodig of eigenlijk TARGET2, dat de nationale banken verder buitensluit. Nederland hoort bij de tweede groep van landen, die SEPA zal invoeren.

Ook hier geldt de wet van Böhm, die stelt, dat hoe vroeger fouten ontdekt worden, des te goedkoper kunnen die hersteld worden.

- Business Intelligence en testen - Maurice Koster;
- DWH testen - Anita van Berghenhenegouwen.

Er was wat onduidelijkheid over het begrip data warehousing. Is het slechts een centraal computersysteem, waarin allerlei gegevens verzameld worden, die als basis dienen voor een groot aantal rapporten dan wel moeten die rapporten nog in een groot strategisch kader geplaatst kunnen worden en dus niet horen bij de dagelijkse gang van zaken.

Cees Dulfer

Bij de Rabobank wordt het Data Ware House systeem vooral gebruikt voor de onderbouwing van strategische beslissingen. Daarbij zijn onder meer het bronsysteem en de dataconversies mede bepalend voor de kwaliteit. Een grote onzekerheid is de onbekendheid met de afnemers en het toekomstig gebruik.

Complexiteit van de verwerkingen en het belang van attributen bepalen het risico. Als die beide een waarderingscijfer van 1 tot 5 krijgen loopt het product van 1 tot 25. Bij een product van 15 en hoger is testen een must. Bij een product van 5 of 8 tot 12 is testen aanbevelenswaardig (should). Bij een product van 3, 4 of 6 is testen een mogelijkheid; bij een product van 1 of 2 kan testen eigenlijk wel achterwege blijven (would / won't). Cees definieerde een negental testdiepten, die afhankelijk van must, should, could en would / won't zouden kunnen worden toegepast. Daarnaast gaf hij een aantal doelen aan voor testqueries.

---

10 jaar

19 november: DWH (Data Warehousing)

Op 19 november werd eerst champagne geschonken, omdat de vereniging nu meer dan 1000 leden heeft. Het duizendste lid, Hans Delprat, kreeg het laatste gratis toegangsbewijs voor EuroStar in Stockholm.

Ook op 19 november waren er drie inleidingen:

- Risicoanalyse bij DWH testen - Cees Dulfer;

Maurice Koster

Maurice ging eerst in op Business Intelligence en het Data Ware House concept. Daardoor bleef het testen beperkt tot de kwaliteitsattributen functionaliteit en betrouwbaarheid, waarbij vooral het functioneel- en technisch ontwerp bij het testen werden betrokken. De vraag bleef, hoe je de bruikbaarheid van rapportages kan testen.

Anita van Bergenhenegouwen

De ondertitels van de lezing waren "de 8 fouten die gemaakt worden" en "Traditioneel testen versus DWH/BI testen". Ze begon met een introductie van zichzelf, haar bedrijf (Centennium BI) en data ware house.

De 8 fouten waren volgens haar:

3. De eindgebruiker niet betrekken
4. Rapporten testen en geen data
5. Geen vergelijking data DWH en data bronsysteem
6. Onderwaardering testwerk
7. Niet definiëren van heldere verwachtingen
8. Onderschatten datakwaliteit en data-integratie
9. Kiezen van verkeerde testers (zonder DWH kennis)

10. Niet gebruiken productiedata, maar eigen ontwerpen bij acceptatietests
 Het verhaal over traditioneel versus BI-testen kwam neer op het verschil tussen waterval en iteratief testen. Na een pleidooi voor iteratieve ontwikkeling kwam toch weer het onderscheid tussen unit testen, systeemtesten en acceptatietesten naar voren. Daarbij zouden de eerste twee als white box moeten worden benaderd en de laatste als black box.

Tot slot wijdde Anita nog een paar zinnen aan performance testen.

De sheets en de foto's kunnen worden bekeken op:

<http://www.testnet.org/Produktie/Bibliotheek/Presentaties.html>

10 jaar

De Dag van: Xander

Bartels

Door Xander Bartels

xbartels@irdeto.com

Het is maandagmorgen 5 november en de wekker gaat om 5:20. Ik ga lekker even douchen waarna ik een snel ontbijt neem, vervolgens ga ik om 6.07 richting mijn werkgever "Irdeto".

6:16. De bus komt aan en begroet de chauffeur. Ik ga zitten en luister naar BNR om me op de hoogte te stellen van de laatste nieuwsfeiten. Rond 7.00 kom ik aan op Utrecht centraal station en pak de gratis kranten (de Dag, Metro, Spits en de Pers). Ik loop rustig naar spoor 7, waar ik de trein van 7:13 neem naar Schiphol. In de trein lees ik de kranten, waar ik ook vaak mijn treincollega tegen kom, die bij TNO werkt.

7.45 De trein komt aan op Schiphol (spoor 6) en we lopen snel naar spoor 4 waar de trein naar Hoofddorp vertrekt. Nadat ik op Hoofddorp aangekomen ben, loop ik rustig naar Irdeto. Ik begroet de receptioniste om 8.05.

8:10 Ik pak een chocomelk de luxe uit de automaat, en ga even met wat collega's praten over hun afgelopen weekend, waarna ik naar mijn werkplek loop om de ontvangen e-mailberichten te lezen.

8:30. Ik vul mijn werkzaamheden in project server van de afgelopen week en verzend het naar mijn project manager. Vervolgens stelde een Chinese collega vanuit Beijing een vraag of ons Plsys head-end system een bepaalde handeling ondersteund. De vraag heb ik kunnen beantwoorden, tevens heb ik ook nog wat alternatieven aangegeven. Nadat ik dit heb gedaan ga ik verder met mijn testmanagement werkzaamheden.

Ik leid namelijk een team van 6 testers die verantwoordelijk zijn voor het testen van Plsys. Plsys is namelijk een head-end applicatie server. Hiermee kan een operator, zoals Casema, zijn betaaltelevisiekanalen beheren en klanten autoriseren of zij een bepaald kanaal mogen bekijken.

9:30: Stand-up-meeting, hier zegt iedereen wat hij / zij gaat doen voor de komende dagen en of er nog bijzondere zaken te melden zijn. Ik continueer mijn testmanagement werkzaamheden en ik ben begonnen met een document over testautomatisering in Plsys te schrijven.

11:00 In Irdeto worden veel projecten parallel ontwikkeld, aangezien we aan gegevensbeveiliging doen voor verschillende marktsegmenten, zoals DVB, Mobiel en IPTV. DVB kan worden gezien als de traditionele betaaltelevisie markt, waar de klant een set-top box thuis heeft en bijvoorbeeld aansluit aan het Centrale Antenne Systeem. Nu heb een vergadering met de project manager, ontwikkelaars en testers. In deze vergadering werd de voortgang besproken over een IPTV project en dat de laatste updates waren verwerkt in het Plsys Head-End design.

11:45. Lunchtijd, ik neem mijn komkommer, yoghurt, witte bolletjes mee, die ik van huis heb meegebracht. Ik koop een Chinese tomatensoep, vruchtensap en een kaassoufflé .

12:15. Ik ben begonnen om een Head-End design te reviewen die een nieuwe ontwikkeling voor de mobiele markt beschrijft, tevens was er om 13.00 een vergadering van dit project, waarin de programma manager, Plsys Component Technical, Plsys Test Lead, System Test Lead, project managers en de system architect zitting hebben. De programmamanager is verantwoordelijk dat alle componenten op tijd klaar komen. In deze meeting wordt het verloop van het project besproken zoals wanneer welke system design documenten worden opgeleverd, wanneer de externe componenten en bevestiging van de interface specificaties worden verwacht.

14.00 Ik ga verder het reviewen van de mobiele markt documenten, aangezien deze nog wekelijks wordt aangepast. Dit omdat het systeem design nog niet af is. Dit document heeft namelijk afhankelijkheden van externe partijen. Ondertussen beantwoord ik nog enkele mailtjes en vraag ik mijn andere Test Leads van andere componentafdelingen met de vraag hoeveel mensen zij potentieel willen sturen naar de Conclusion training die ik aan het regelen ben. Aangezien Conclusion, van Collis, wordt gebruikt voor testautomatisering binnen de verschillende component testteams.

15.00. Project meeting van het nieuwe mobiele project binnen ons Plsys head-end team. Hierin worden dezelfde zaken besproken die vergelijkbaar zijn

met het IPTV project. Nadat de meeting is afgelopen ga ik om 16.00 verder met het lezen van de documentatie, tevens geef ik ook nog wat support aan een customer service collega.

17.10. Ik sluit mijn PC af, waarna ik richting huis ga. Op station Hoofddorp pak ik de 17.33 richting Schiphol, daar kom ik mijn collega Joost tegen, die op marketing werkt, waarmee ik samen naar Utrecht reis. Tenslotte pak ik de bus naar huis.

---

10 jaar

Known Errors

Door Meile Posthuma

tnn@testnet.org

Helaas is er een fout in de vorige TNN geslopen. Bij het najaarsevenement is een presentatie gehouden over de Olympische spelen. De spreker is van AtosOrigin en niet van Accenture.

---

10 jaar

EuroSTAR nieuws

Door Meile Posthuma

tnn@testnet.org

EuroSTAR (Stockholm) ligt alweer achter ons, maar er zijn toch wat zaken gebeurt die het noemen waard zijn.

Tijdens het gala van is aan Erik van Veenendaal (Improve Quality Services BV) de **European Testing Excellence Award** 2007 uitgereikt. Deze prestigieuze, en binnen Europa belangrijkste, test award wordt jaarlijks uitgereikt aan iemand die een significante bijdrage heeft geleverd aan het testvakgebied binnen Europa.

Maar dat is nog niet alles, want Iris Pinkster (LogicaCMG) heeft met haar tutorial '**Support Your Business**

Strategy With A Test Policy' the best tutorial award gewonnen.

Komend jaar zal Bob van de Burgt Program Chair zijn. EuroSTAR is dan namelijk in Nederland.

---

10 jaar

BNTQB

Door Meile Posthuma

info@istqb.nl

Het laatste half jaar is er veel gebeurd. Zo zijn er inmiddels 36 landenboards aangesloten bij ISTQB en zijn er meer dan 65000 testers gecertificeerd voor foundation level. Nadat ISTQB de syllabus Foundation level heeft gepubliceerd is nu ook de syllabus Advanced level beschikbaar. Daarnaast is onlangs ook nog eens de nieuwe glossary v2.0 verschenen waarmee deze in lijn is met de nieuwe syllabus. Binnenkort zal een start gemaakt worden om deze glossary naar het Nederlands te vertalen.

---

10 jaar

Al onze thema-avonden in 2008 worden gehouden in:

Plaats:

Nieuwegein
Blokhoeve 1, 3438 LC

Gebouw:

NBC

Informatie:

Aanmelden uiterlijk 3 werkdagen van te voren via onze website www.testnet.org of
E-mail: evenementen@testnet.org

Thema -avond TestNet

januari
18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Werkgroepen
Dinsdag
26 februari
18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Donderdag
27 maart
18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Maandag
21 april
18:00 - 22:00 uur

EuroSTAR mini-event

Dinsdag
20 mei
18:00 - 22:00 uur

Voorjaarsevenement TestNet

Maandag
30 juni
18:00 - 22:00 uur

Najaarsevenement TestNet

Dinsdag
16 september
18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Donderdag
23 oktober
18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Woensdag
19 november
18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Testen van pakketten
Dinsdag
16 december
18:00 - 22:00 uur